

BIỂU TƯỢNG CHỮ THẬP ĐỎ

NHỮNG ĐIỀU BẠN CHƯA BIẾT

HỘI CHỮ THẬP ĐỎ VIỆT NAM

ICRC

MỤC LỤC

1. Biểu tượng Chữ thập đỏ ra đời như thế nào ?	04
2. Biểu tượng được sử dụng với mục đích gì và sử dụng như thế nào ?	05
3. Ai/tổ chức nào được sử dụng biểu tượng ?	07
4. Biểu tượng (emblem) và biểu trưng (logo) khác nhau như thế nào ?	08
5. Các thành phần của Phong trào Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế sử dụng biểu tượng/ biểu trưng như thế nào ?	09
6. Những điều khoản nào của Luật Nhân đạo quốc tế hướng dẫn việc sử dụng biểu tượng ?	10
7. Các hình thức vi phạm biểu tượng ?	12
8. Biểu tượng bị vi phạm sẽ gây ra hậu quả gì ?	14
9. Tại sao cần bảo vệ và tôn trọng biểu tượng ?	16
10. Biểu trưng của Hội Chữ thập đỏ Việt Nam có ý nghĩa gì ?	17
11. Luật Chữ thập đỏ quy định sử dụng biểu tượng như thế nào ?	18
12. Chính phủ Việt Nam và Bộ Y tế đã có những văn bản nào quy định việc sử dụng biểu tượng ?	18
13. Việc sử dụng biểu tượng Chữ thập đỏ tại Việt Nam bị ràng buộc bởi các quy định pháp lý nào ?	20
14. Lực lượng quân y và các phương tiện của đơn vị quân y có được sử dụng biểu tượng Chữ thập đỏ không ? Vì sao ?	20
15. Các đơn vị hợp tác với Hội Chữ thập đỏ Việt Nam có được sử dụng biểu tượng Chữ thập đỏ không ? Vì sao ?	21
16. Xe cấp cứu của các cơ sở y tế có được sử dụng biểu tượng không ? Vì sao ?	22
17. Nếu phát hiện vi phạm biểu tượng, bạn có thể làm gì để bảo vệ biểu tượng ?	22

1 BIỂU TƯỢNG CHỮ THẬP ĐỎ RA ĐỜI NHƯ THẾ NÀO ?

Phong trào **Chữ thập đỏ** và **Trăng lưỡi liềm đỏ** quốc tế là Phong trào nhân đạo lớn nhất thế giới, hoạt động trên toàn cầu, bao gồm Ủy ban Chữ thập đỏ quốc tế, Hiệp Hội Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế và 192 Hội **Chữ thập đỏ/Trăng lưỡi liềm đỏ/Pha lê đỏ quốc gia**.

• **Năm 1859**, Henry Dunant - một thương nhân Thụy Sĩ vô tình đi qua chiến trường Solferino (Ý) và chứng kiến cuộc giao chiến khốc liệt giữa quân đội Áo và liên quân Pháp - Ý. Ông đã kêu gọi dân chúng địa phương giúp đỡ người bị thương bất kể họ là người của bên nào. Khi trở về Thụy Sĩ, Henry Dunant đã viết lại những điều này trong một cuốn sách có tên gọi "Kỷ ức về Solferino" và đưa ra 2 ý tưởng: Thành lập tại mỗi quốc gia một Hội Cứu trợ bao gồm những người tình nguyện để chăm sóc những người bị thương khi có chiến tranh; Vận động một thỏa thuận quốc tế bảo vệ những binh lính bị thương trên chiến trường và những người chăm sóc họ.

Dấu hiệu "**Chữ thập đỏ trên nền trắng**" lần đầu tiên xuất hiện vào **năm 1863**, là biểu tượng của những tổ chức cứu trợ thương binh.

• **Năm 1864**, biểu tượng **Chữ thập đỏ** chính thức được công nhận trở thành biểu tượng của Phong trào. Màu sắc của biểu tượng ngược với quốc kỳ Thụy Sĩ nhằm tôn vinh quê hương của Henry Dunant - Người sáng lập ra Phong trào **Chữ thập đỏ** và **Trăng lưỡi liềm đỏ** quốc tế.

• **Năm 1929**, có thêm biểu tượng **Trăng lưỡi liềm đỏ**. Biểu tượng này được sử dụng tại các quốc gia không muốn sử dụng biểu tượng **Chữ thập đỏ**, không giới hạn trong các nước Hồi giáo.

• **Năm 2005**, có thêm biểu tượng **Pha lê đỏ** dành cho các nước không sử dụng hai biểu tượng trên.

CÁC BIỂU TƯỢNG

Hiện nay có 3 biểu tượng đang được sử dụng

Chữ thập đỏ

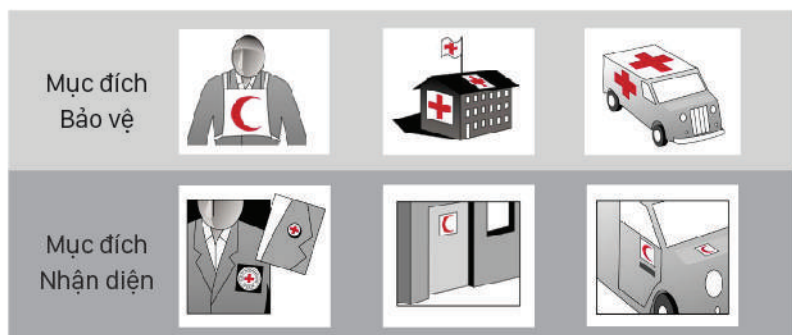
Trăng lưỡi liềm đỏ

Pha lê đỏ

2 BIỂU TƯỢNG ĐƯỢC SỬ DỤNG VỚI MỤC ĐÍCH GÌ VÀ SỬ DỤNG NHƯ THẾ NÀO ?

- **Mục đích BẢO VỆ (đây là mục đích cơ bản):** Khi có xung đột vũ trang, các bên tham chiến không được tấn công, xâm phạm những nơi có biểu tượng. Biểu tượng phải có kích thước lớn.
- **Mục đích NHẬN DIỆN:** Được sử dụng chủ yếu trong thời bình để nhận biết một cá nhân, tổ chức, tài sản, phương tiện có liên quan tới Phong trào **Chữ thập đỏ** và **Trăng lưỡi liềm đỏ** quốc tế hoặc một Hội quốc gia. Biểu tượng/biểu trưng thường có kích thước nhỏ.

“Biểu tượng Chữ thập đỏ được tôn trọng và được pháp luật bảo hộ; Biểu tượng Chữ thập đỏ là dấu hiệu để nhận biết người đang thực hiện hoạt động Chữ thập đỏ và cơ sở, phương tiện, hiện vật được sử dụng trong hoạt động Chữ thập đỏ. Trong các cuộc xung đột vũ trang, biểu tượng Chữ thập đỏ là dấu hiệu để nhận biết và bảo vệ người, cơ sở và phương tiện, hiện vật mang biểu tượng này” – Điều 14, chương III, Luật hoạt động Chữ thập đỏ.

3 AI/ TỔ CHỨC NÀO ĐƯỢC SỬ DỤNG BIỂU TƯỢNG ?

Các tổ chức quốc tế trong Phong trào Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế, bao gồm Ủy ban Chữ thập đỏ quốc tế và Hiệp Hội Chữ thập đỏ - Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế, được sử dụng biểu tượng trong mọi thời điểm. Hội Chữ thập đỏ Việt Nam được sử dụng biểu tượng Chữ thập đỏ trong biểu trưng của Hội để biểu thị mối liên hệ với Phong trào Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế.

■ Trong thời bình:

- Cán bộ, hội viên, thanh thiếu niên, tình nguyện viên Chữ thập đỏ.
- Phương tiện, cơ sở vật chất của Hội Chữ thập đỏ.
- Nhân viên y tế, cơ sở y tế và phương tiện y tế thuộc các lực lượng vũ trang.
- Xe cứu thương và trạm sơ cấp cứu có nhiệm vụ chăm sóc miễn phí cho người bị thương và người bệnh, phù hợp với pháp luật Việt Nam và được sự cho phép của Hội Chữ thập đỏ Việt Nam.

■ **Trong xung đột vũ trang:**

- Cán bộ, hội viên, thanh thiếu niên, tình nguyện viên Chữ thập đỏ.
- Phương tiện, cơ sở vật chất của Hội Chữ thập đỏ.
- Nhân viên y tế, cơ sở y tế và phương tiện y tế thuộc các lực lượng vũ trang.
- Nhân viên y tế dân sự, bệnh viện và các đơn vị y tế dân sự khác có nhiệm vụ điều trị và chăm sóc người bị thương và đau ốm được sự cho phép và chịu sự kiểm soát của Chính phủ

"Biểu tượng Chữ thập đỏ được sử dụng khi tiến hành hoạt động Chữ thập đỏ và tại cơ sở, trên phương tiện, hiện vật của Hội Chữ thập đỏ; Khi có xung đột vũ trang, biểu tượng Chữ thập đỏ được sử dụng theo quy định của các công ước Giơ-ne-vơ có liên quan, các nghị định thư bổ sung mà Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam là thành viên" – Điều 15, Chương III, Luật hoạt động Chữ thập đỏ.

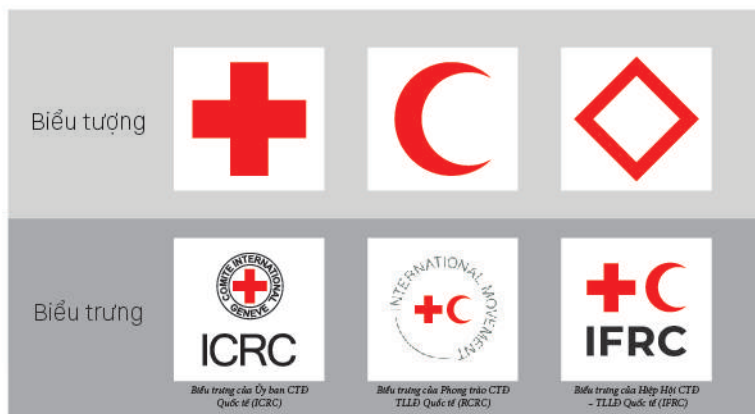

Những điều bạn chưa biết ?

4 BIỂU TƯỢNG (EMBLEM) VÀ BIỂU TRƯNG (LOGO) KHÁC NHAU NHƯ THẾ NÀO ?

- **Biểu tượng:** Là dấu hiệu Chữ thập đỏ/Trăng lưỡi liềm đỏ/Pha lê đỏ trên nền trắng
- **Biểu trưng:** Sử dụng biểu tượng là nền tảng, kết hợp với các chi tiết hình họa xung quanh và dòng chữ tên quốc gia/tổ chức (VD: Các Hội quốc gia, Hiệp Hội, Ủy ban)

5

CÁC THÀNH PHẦN TRONG PHONG TRÀO CHỮ THẬP ĐỎ VÀ TRẮNG LƯỖI LIÊM ĐỎ QUỐC TẾ SỬ DỤNG BIỂU TƯỢNG / BIỂU TRƯNG NÀO ?

Các thành phần trong Phong trào Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế (gồm: Ủy ban Chữ thập đỏ quốc tế, Hiệp hội Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm quốc tế, các hội Chữ thập đỏ/ Trăng lưỡi liềm đỏ quốc gia) đều có biểu trưng riêng được thiết kế dựa trên nền tảng là biểu tượng Chữ thập đỏ hoặc Trăng lưỡi liềm đỏ hoặc Pha lê đỏ trên nền trắng đi kèm với các chi tiết hình họa và chữ.

Biểu trưng của Ủy ban CTD Quốc tế (ICRC)

Biểu trưng của Hiệp Hội CTD – TLLĐ Quốc tế (IFRC)

MỘT SỐ BIỂU TRƯNG CỦA CÁC HỘI QUỐC GIA

Cambodian Red Cross

American Red Cross

6

NHỮNG ĐIỀU KHOẢN NÀO CỦA LUẬT NHÂN ĐẠO QUỐC TẾ HƯỚNG DẪN VIỆC SỬ DỤNG BIỂU TƯỢNG ?

Các Công ước Giơ-ne-vơ nêu ra ba loại biểu tượng: Chữ thập đỏ, Trăng lưỡi liềm đỏ, Sư tử và Mặt trời đỏ. Đến nay có thêm biểu tượng Pha lê đỏ. Tuy nhiên hiện nay chỉ sử dụng ba biểu tượng: Chữ thập đỏ, Trăng lưỡi liềm đỏ và Pha lê đỏ, còn biểu tượng Sư tử và Mặt trời đỏ không được sử dụng nữa.

Các Công ước và Nghị định thư bổ sung bao gồm nhiều điều khoản về biểu tượng. Một số điều khoản nêu cụ thể cách thức sử dụng, kích thước, mục đích và nơi đặt biểu tượng; đối tượng và tài sản được sử dụng biểu tượng; biểu tượng phải được tôn trọng và biện pháp trừng phạt đối với sự lạm dụng biểu tượng.

■ **Khi xảy ra xung đột vũ trang, biểu tượng được sử dụng như tín hiệu bảo vệ chỉ trong các trường hợp sau:**

- Các đơn vị cứu thương của các lực lượng vũ trang;
- Các Hội Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc gia được các chính phủ hoàn toàn công nhận và ủy nhiệm làm công tác y tế trong các lực lượng vũ trang. Các Hội quốc gia có thể sử dụng các biểu tượng như tín hiệu bảo vệ cho các nhân viên và trang thiết bị y tế khi chính thức tham gia phục vụ trong thời chiến, với điều kiện là các nhân viên và trang thiết bị đó có cùng nhiệm vụ và phải tuân thủ các quy tắc và điều lệnh quân sự;
- Các bệnh viện dân sự và các trạm y tế khác được Chính phủ công nhận và cho phép sử dụng biểu tượng làm tín hiệu bảo vệ (ví dụ: các trạm sơ cấp cứu, xe cứu thương v.v...);
- Các cơ quan cứu trợ tình nguyện khác cũng được hưởng những điều kiện giống các Hội quốc gia nhưng phải được chính phủ công nhận và cho phép có thể dùng biểu tượng cho các nhân viên và trang thiết bị dành phục vụ riêng công tác y tế và phải tuân thủ các quy tắc và các điều lệnh quân sự.

Luật Nhân đạo quốc tế cũng chỉ rõ rằng mỗi bên tham gia các Công ước Giơ-ne-vơ đều phải cam kết áp dụng các biện pháp cần thiết để ngăn chặn và trừng phạt việc lạm dụng biểu tượng cả trong thời chiến và thời bình và phải ban hành các quy định về việc tôn trọng biểu tượng.

■ Vi phạm biểu tượng:

Bất kỳ sử dụng biểu tượng nào mà không được Luật Nhân đạo quốc tế cho phép đều bị coi là vi phạm biểu tượng.

Các bên ký kết Công ước Giơ-ne-vơ cam kết sẽ áp dụng những biện pháp trừng phạt nhằm ngăn chặn và hạn chế việc lạm dụng biểu tượng trong cả thời bình và thời chiến.

Những điều bạn chưa biết ?

7 CÁC HÌNH THỨC VI PHẠM BIỂU TƯỢNG ?

Bất kỳ sử dụng biểu tượng nào mà không được Luật Nhân đạo quốc tế cho phép đều bị coi là vi phạm biểu tượng. Thông thường có ba hình thức vi phạm như sau:

■ **Bắt chước:** là sử dụng dấu hiệu gần giống về hình dáng, màu sắc của biểu tượng Chữ thập đỏ, biểu trưng Hội Chữ thập đỏ Việt Nam gây nhầm lẫn.

- **Sử dụng sai (lạm dụng):** Không phải cá nhân, tổ chức, hoạt động Chữ thập đỏ nhưng sử dụng biểu tượng chữ thập đỏ và biểu trưng của Hội Chữ thập đỏ Việt Nam.

- **Đánh lừa (xào trá):** là sử dụng biểu tượng Chữ thập đỏ để bảo vệ binh lính và các phương tiện chiến tranh với ý đồ đánh lạc hướng đối phương. Đây được coi là tội ác chiến tranh nếu gây tử vong hoặc thương tích nghiêm trọng. Việc sử dụng biểu tượng để đánh lừa như thế có thể cấu thành sự vi phạm nghiêm trọng Luật Nhân đạo quốc tế, có thể bị kết án là tội phạm chiến tranh.

